

23. Quadrennial Defense Review (2014). Washington, D.C. 88 p.
https://www.bits.de/NRANEU/others/strategy/2014_Quadrennial_Defense_Review.pdf
24. Report to Congress. (2019). Department of Defense Arctic Strategy.
<https://media.defense.gov/2019/jun/06/2002141657/-1/-1/2019-dod-arctic-strategy.pdf>
25. Strategy for Countering Weapons of Mass Destruction. (2014). Washington, D.C. 32 p.
https://www.bits.de/NRANEU/others/strategy/DoD_Strategy_for_Countering_Weapons_of_Mass_Destruction_dated_June_2014.pdf
26. The National Intelligence Strategy of the USA (2014). Washington, D.C. 24 p.
<https://www.bits.de/NRANEU/others/strategy/NIS2014.pdf>
27. The National Military Strategy of the United States of America (2015).
<https://www.bits.de/NRANEU/others/strategy/2015NationalMilitaryStrategy.pdf>
28. Vajdich, D. (2018). Trump's Russia policy is better than Obama's was. Foreign Policy.
<https://foreignpolicy.com/2018/04/13/trumps-russia-policy-is-better-than-obamas/>

Volodymyr Zhyhaylo,

Lviv Institute of the Interregional Academy of Personnel Management

Foreign Policy Priorities of the United States During the First Term of Donald Trump: a Retrospective Analysis of Events and Doctrines

The article focuses on the period 2017–2021 (the first presidential term of Donald Trump), which marked a turning point not only in the transformation of U.S. strategy but also in global geopolitics more broadly. It examines U.S. foreign policy in the twenty-first century as a phenomenon substantially shaped by decisions and doctrines developed, in particular since 2001, within the analytical and strategic frameworks of the administrations of George W. Bush, Barack Obama, and Donald Trump. The study seeks to provide a comprehensive historical-retrospective analysis of Washington's foreign policy course from the perspective of contemporary events and their doctrinal underpinnings. Doctrines make it possible to identify both the enduring directions of U.S. foreign policy and the traditional perceptions of American leaders regarding external priorities. Although these perceptions evolved from one administration to another, they remained directly linked to the shaping of a new world order aligned with the political and economic interests of the United States.

The research establishes the actual role of political events and official documents that constitute the doctrinal foundation of presidential foreign policy practice, examined through the prism of traditional paradigms – namely isolationism and interventionism, as well as hard and soft power. The foreign policy strategies of American presidents and their interpretations of external imperatives are often analyzed separately from foundational policy documents, such as National Security Strategies, National Military Strategies, and the annual reports of the Secretary of Defense to the President and the U.S. Congress. The author's approach lies not only in integrating these two dimensions but also in analyzing political perceptions shaped by agenda-setting processes that contributed to the formation and consolidation of a new international order. A retrospective examination of key events and strategic decisions during Trump's first term makes it possible to characterize both the priorities and the structural challenges of U.S. foreign policy in the twenty-first century.

Keywords: *U.S. foreign policy, priorities of the Trump administration, Washington's foreign policy course, doctrinal framework, new world order, retrospective analysis, event analysis, U.S.–Ukraine relations.*

DOI <https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series22.2025.38.18>

УДК 321.01:316.48-047.44

Олександр Левчук,

аспірант факультету філології, історії та політико-юридичних наук

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

ORCID: 0000-0001-6344-9356; e-mail: aleksandrkomolskij@gmail.com

АКТУАЛЬНІ СТРАТЕГІЇ ТА МЕХАНІЗМИ ПРОТИДІЇ РОСІЙСЬКОМУ ЕКСТРЕМІЗМУ В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

Стаття присвячена комплексному аналізу системи протидії діяльності екстремістських організацій Російської Федерації, яка сформувалася в Україні у відповідь на російську агресію, що триває з 2014 року, та набула повномасштабного характеру з лютого 2022 року. Дослідження ґрунтується на широкому спектрі нормативно-правових актів, офіційних звітів, статистичних даних та міжнародних джерел, що дозволяє

всесторонньо оцінити механізми протидії державному екстремізму – явищу, яке поєднує елементи військової, інформаційної, політичної, фінансової та терористичної діяльності.

У статті розглянуто ключові напрями реагування: правові інструменти, силові заходи, інформаційні стратегії, фінансові обмеження, міжнародні санкції, дипломатичні ініціативи та превентивні програми. Особливу увагу приділено ролі міжнародних інституцій та міждержавної координації, які суттєво розширили можливості України у протидії російським екстремістським угрупованням. Доведено, що українська модель боротьби з екстремізмом РФ є унікальним прикладом протидії державі-агресору, яка використовує екстремістські структури як елемент гібридної війни. У матеріалі показано, що взаємодія силових, правових та інформаційних компонентів забезпечила суттєве послаблення впливу таких угруповань, що підтверджується масштабною статистикою їхнього викриття, затримання та притягнення до відповідальності. Водночас виявлено низку системних проблем, серед яких – недостатня міжвідомча координація, кадровий дефіцит, обмежені технологічні ресурси та потреба в удосконаленні механізмів міжнародної юридичної відповідальності Росії.

Узагальнюючи результати, зазначається, що український досвід стає взірцем для інших держав, які стикаються з державно організованим екстремізмом і гібридними загрозами. Сформована система протидії не лише підвищує національну безпеку України, але й впливає на міжнародний правопорядок, підтверджуючи, що верховенство права та глобальна солідарність здатні ефективно протистояти екстремістським практикам держав агресивного типу.

Ключові слова: екстремізм, Російська Федерація, гібридна війна, протидія, санкції, інформаційна безпека, державний тероризм.

Вступ. Російська збройна агресія проти України, що розпочалася у 2014 році та набула повномасштабного характеру у лютому 2022 року, засвідчила трансформацію сучасних конфліктів, у межах яких екстремістські та квазітерористичні структури використовуються як інструмент державної політики. У наукових дослідженнях такі явища дедалі частіше описуються в категоріях гібридної війни та державно спонсорованого екстремізму, що поєднує військові, інформаційні, політичні та фінансові методи впливу.

Україна опинилася в умовах, коли протидія екстремізму не може обмежуватися виключно силовими заходами. Йдеться про необхідність формування комплексної системи, що охоплює правові механізми, стратегічні комунікації, міжнародну координацію та участь громадянського суспільства. Особливої актуальності набуває протидія антидемократичним та антидержавним екстремістським практикам, які активно підтримуються й координуються ззовні [Безсусідня, 2024].

Мета статті – охарактеризувати систему протидії діяльності екстремістських організацій Російської Федерації, яка сформувалася в Україні у відповідь на російську агресію, що триває з 2014 року, та набула повномасштабного характеру з лютого 2022 року. Завдання статті вбачаються у вивченні відповідних стратегій і тактик протидії.

Методологічною основою дослідження є системний та інституціональний підходи, які дозволяють розглядати протидію екстремізму як багаторівневий процес взаємодії державних органів, міжнародних інституцій та громадянського суспільства. У роботі застосовано методи аналізу нормативно-правових актів, порівняльного аналізу міжнародних практик, а також аналіз звітів міжнародних організацій.

Теоретичним підґрунтям дослідження є концепція демократичної стійкості, яка розглядає здатність держави протидіяти екстремістським загрозам без руйнування демократичних інститутів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій літературі проблематика протидії екстремізму традиційно розглядається в контексті безпеки та прав людини. Важливий напрям становлять дослідження у контексті гібридних воєн і загроз. Вітчизняні автори слушно вказують, що російсько-українську війну «не можна розглядати як якийсь несподіваний збій світової політики. Простежується цілий ланцюг кроків, де кожен наступний так чи інакше підривав основи міжнародного права й роль Ради Безпеки ООН зокрема, скорочував можливості для багатосторонніх дій, виправдовував застосування військової сили тощо» [Світова гібридна війна, 2017, с. 462-463]. Одним із таких компонентів ланцюга є російська радикалізація та екстремізм, які вчасно не отримали

належної відповіді ані на рівні міжнародного права, ані інформаційної політики. В Україні в останні роки суттєво зросла увага до порядку денного інформаційної безпеки, яка характеризується специфічними викликами в умовах воєнного стану [Драпушко та ін., 2024] та безумовно має враховувати ряд вразливостей, що несе за собою радикалізм і екстремізм. Природу, специфіку, течії російського екстремізму в Україні вивчають, хоча досі такі дослідження мають несистемний, фрагментарний характер, передусім сконцентровані на методиках і підходах, теоретичних викладках [Васильчук, 2015].

Звіти Програми розвитку ООН підкреслюють, що радикалізація має комплексну природу і зумовлюється не лише ідеологічними, а й соціально-економічними та психологічними чинниками. Європейський Союз у межах діяльності Radicalisation Awareness Network сформував підходи до ідентифікації антидержавних та антидемократичних рухів, особливо в умовах зовнішнього інформаційного втручання. Окрему групу становлять дослідження, присвячені інформаційному виміру протидії екстремізму. Аналітичні матеріали НАТО StratCom COE акцентують на ролі стратегічних комунікацій та контрнарративів у нейтралізації пропаганди та дезінформації [НАТО StratCom COE, 2023]. А втім, у сучасному науковому та практичному дискурсі все ще не вистачає комплексного аналізу системи протидії діяльності екстремістських організацій Російської Федерації, яка сформувалася в Україні у відповідь на російську агресію, що триває з 2014 року, та набула повномасштабного характеру з лютого 2022 року.

Результати та дискусії. Актуалізація проблеми протидії російському екстремізму в умовах збройної агресії проти України зумовлена трансформацією класичних форм політичного насильства у гібридні, мережеві та інформаційно-психологічні практики. Йдеться не лише про підтримку незаконних збройних формувань, а й про системне конструювання радикалізованих ідентичностей, легітимацію агресії через пропаганду та інституціоналізацію колабораціонізму на тимчасово окупованих територіях. У теоретичному вимірі екстремізм розглядається як крайня форма політичної дії, що підриває конституційний лад і заперечує плюралістичні механізми врегулювання конфліктів [Васильчук, 2015]. В умовах війни він набуває рис інструменталізованої державної політики агресора, що вимагає комплексної міжсекторальної відповіді.

Правові механізми протидії екстремізму в Україні зазнали суттєвої трансформації після 2014 року. Законодавчі зміни були спрямовані на криміналізацію колабораційної діяльності, фінансування терористичних та екстремістських структур, а також на посилення відповідальності за посягання на територіальну цілісність держави. У цьому контексті український досвід дедалі частіше розглядається як приклад адаптації правової системи до умов гібридної війни. Силовий компонент протидії екстремізму охоплює діяльність сектору безпеки і оборони, спрямовану на нейтралізацію диверсійних і терористичних загроз. Водночас сучасні підходи наголошують на необхідності поєднання силових заходів із превентивними та реабілітаційними програмами, що відповідає демократичним стандартам [Малахов, 2024].

Нормативно-правовий вимір протидії екстремізму в Україні базується на нормах Кримінального кодексу України, який передбачає відповідальність за посягання на територіальну цілісність, державну зраду, колабораційну діяльність та інші злочини проти основ національної безпеки. Важливим є також правовий режим відсічі та стримування агресії. Сучасні дослідження криміналізації екстремізму [Безсусідня, 2018; Малахов, 2024] акцентують на необхідності чіткої кваліфікації складів злочину, аби уникнути надмірного розширення репресивних практик і водночас забезпечити ефективний захист національної безпеки.

Одним із принципових кроків стало ухвалення Закону України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях», який закріпив на

законодавчому рівні юридичне визнання збройної агресії зі сторони РФ та визнав незаконними створені нею формування [Закон України №2268-VIII, 2018].

Станом на кінець 2023 року в Україні було ініційовано великий масив кримінальних проваджень, спрямованих на притягнення до відповідальності осіб, причетних до посягань на територіальну цілісність та безпеку держави, у тому числі діяльності екстремістського характеру. Така інтенсивність кримінально-правового реагування свідчить про системність правоохоронної політики у сфері протидії екстремізму та свідому позицію держави у встановленні юридичної відповідальності за правопорушення, пов'язані з агресією.

Особливого значення у механізмах правового реагування набуває залучення міжнародно-правових інструментів. Україна здійснює передачу доказових матеріалів до Міжнародного кримінального суду (ІСС), що сприяє формалізації участі російських збройних формувань у воєнних злочинах та злочинах проти людяності. Ці дії посилюють міжнародно-правову відповідальність агресора та створюють передумови для притягнення до відповідальності окремих індивідів та структур у межах міжнародних юридичних процедур [International Criminal Court].

У цьому контексті також важливо зазначити ініціативи щодо створення спеціального трибуналу для розслідування злочину агресії, що набуває підтримки з боку багатьох європейських держав, посилюючи міжнародні зобов'язання у сфері правосуддя.

Важливим напрямом внутрішньої нормативної трансформації є посилення кримінально-правової відповідальності за такі суспільно небезпечні діяння, як колабораціонізм, державна зрада та фінансування терористичних і екстремістських структур. Прийняття відповідних змін до Кримінального кодексу України сприяло розширенню правових механізмів для ефективного переслідування осіб, причетних до підривної діяльності проти держави. Національне законодавство зазнало значних трансформацій: Верховна Рада ухвалила нормативні акти, спрямовані на посилення відповідальності за співпрацю з РФ та участь у екстремістських діях [Верховна рада України]. Серед ключових змін – впровадження кримінальної відповідальності за колабораціонізм (ст. 111-1 ККУ), посилення санкцій за державну зраду, оновлення норм про фінансування тероризму [Корогод, 2025].

Інституційний компонент протидії реалізується, зокрема, через діяльність Служба безпеки України (СБУ), яка здійснює контррозвідувальні, антитерористичні, оперативно-розшукові та превентивні заходи щодо виявлення екстремістських мереж і каналів фінансування. Водночас сучасні підходи до протидії радикалізації в Європейському Союзі, що відображені в практиках European Commission (Radicalisation Awareness Network), демонструють важливість поєднання безпекових інструментів із соціальною профілактикою, роботою з громадами та програмами дерадикалізації. Для України релевантним є критичне запозичення цих підходів із урахуванням специфіки воєнного конфлікту. Силіві інструменти протидії реалізуються тими ж силовими структурами, зокрема СБУ та Національною гвардією, що здійснюють комплексні заходи. СБУ активно протидіє інформаційним, кібернетичним і агентурним загрозам, включно з блокуванням ботоферм, створених для поширення проросійської пропаганди, що впливає на інформаційний простір країни. Також органи безпеки здійснюють превентивні заходи щодо виявлення та нейтралізації агентурних мереж, кваліфікованих як частина екстремістських загроз [Служба безпеки України].

В умовах гібридної війни протидія дезінформації стала одним із ключових компонентів національної безпеки. Державні органи, зокрема Центр протидії дезінформації при Раді національної безпеки і оборони України, системно здійснюють моніторинг інформаційного поля, ідентифікацію загроз і блокування ресурсів, які поширюють ворожий контент, включно з каналами у соціальних мережах і веб-платформами, що координовано працюють на дестабілізацію суспільства. Аналіз нормативної бази та практики застосування заходів з протидії дезінформації свідчить про складність юридичного визначення самої

«дезінформації», що створює виклики для притягнення до відповідальності у форматі адміністративних чи кримінальних процедур [Ministry of Digital Transformation of Ukraine].

Україна також формує власні механізми підвищення медіаграмотності. Впроваджені курси на платформі «Дія.Цифрова освіта»; освітні програми у школах, а додаток «єВорог» активно збирає повідомлення про дії противника від свідомих громадян. Превентивні заходи включають комплексні програми реінтеграції звільнених територій: психологічну підтримку, освіту, економічні гранти та правову допомогу. Окремий акцент робиться на роботі з молоддю.

Загалом це окремий напрям стратегії протидії, пов'язаний із забезпеченням інформаційної безпеки та підтриманням суспільно-політичної стабільності. У контексті воєнного стану екстремістські наративи функціонують як інструмент дестабілізації, поширюючи паніку, недовіру до інституцій та фрагментацію суспільства [Драпушко та ін., 2024]. Монографія під редакцією В. Горбуліна (2017) концептуалізує гібридну війну як багатовимірний процес, у якому інформаційні операції є рівнозначними збройним діям. Відтак протидія російському екстремізму передбачає розвиток стратегічних комунікацій, підвищення медіаграмотності населення та інституційну координацію між органами сектору безпеки, зокрема і міжнародне співробітництво в цьому напрямку.

Міжнародне співробітництво охоплює угоди у сфері безпеки та технічної допомоги, включаючи системи кіберзахисту, розмінування, криміналістичного обладнання та засобів зв'язку. Українські фахівці систематично проходять спеціальне навчання за кордоном. Не менш значущою є діяльність громадського сектору, який об'єднує ряд організацій, що документують воєнні злочини, надають підтримку жертвам, проводять інформаційні кампанії та готують звіти для міжнародних структур, на зразок ICC Office of the Prosecutor.

У стратегічній перспективі ефективна протидія російському екстремізму потребує інтегрованої моделі, що поєднує національні та міжнародні (правові, безпекові, інформаційні та освітні) механізми. Йдеться про формування стійкості суспільства, посилення інституційної довіри та розвиток критичного мислення як довгострокових запобіжників радикалізації. В умовах триваючої агресії це означає не лише реактивне переслідування екстремістської діяльності, а й проактивне зміцнення демократичних інститутів, здатних нейтралізувати деструктивні впливи без відходу від стандартів прав людини та європейських правових принципів.

Висновки. Український досвід протидії екстремізму в умовах повномасштабної війни є унікальним. Поєднання правових, силових, інформаційних та громадських механізмів дозволяє не лише протидіяти екстремістським загрозам, а й зберігати демократичні інститути в умовах війни. Україна сформувала ефективну модель, яка демонструє можливість одночасного ведення війни та збереження демократичних свобод.

Подальший розвиток системи протидії екстремізму в Україні має ґрунтуватися на посиленні міжінституційної координації, розширенні міжнародного співробітництва та поглибленні превентивних програм, орієнтованих на стійкість суспільства до радикалізації.

Подальші наукові дослідження у сфері протидії екстремізму в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України доцільно спрямувати на поглиблений міждисциплінарний аналіз правових, інституційних та соціально-психологічних чинників формування ефективної системи національної безпеки.

Перспективним напрямом є компаративне дослідження національних моделей протидії екстремізму, зокрема шляхом зіставлення українського досвіду з практиками держав Європейського Союзу, США та країн, що перебувають у стані тривалих безпекових загроз. Такий підхід дозволить виявити універсальні механізми та специфічні інструменти, придатні для адаптації в українських реаліях.

Окремої уваги потребує подальший розвиток кримінально-правової доктрини протидії екстремізму, включно з уточненням понять «екстремістська діяльність», «колабораціонізм»,

«інформаційна співучасть» та «гібридні форми агресії». Це сприятиме підвищенню правової визначеності та уніфікації судової практики.

Важливим науковим завданням залишається оцінка ефективності міжнародно-правових механізмів притягнення до відповідальності осіб, причетних до екстремістських структур, зокрема в контексті діяльності Міжнародного кримінального суду та перспектив створення спеціального трибуналу за злочин агресії. Подальші дослідження мають зосередитися на питаннях юрисдикції, доказування та виконання рішень міжнародних судових інституцій.

Окремий напрям подальших досліджень пов'язаний із соціально-психологічними аспектами радикалізації населення, особливо на деокупованих та прифронтових територіях. Аналіз механізмів ресоціалізації, реінтеграції та формування стійкості до екстремістських ідеологій дозволить підвищити ефективність превентивної державної політики.

Використані джерела:

1. Безсусідня, Ю.В., (2018). Криміналізація екстремізму в Україні з метою захисту національної безпеки в Україні. Вісник НТУУ «КПІ» №2(38). С. 101-104.
2. Васильчук, Є. О. (2015). Теоретичні підходи до вивчення. Гілея: науковий вісник. Вип. 93. С. 372-377.
3. Драпушко, Р., Міненко, Є., Захаренко, К. та ін. (2024). Суспільно-політична стабільність як складова системи інформаційної безпеки: виклики в умовах воєнного стану. Філософські та соціальні аспекти сучасної освіти і науки. № 23. <https://doi.org/10.31392/iscs.2023.23.041>
4. Корогод, С.В., (2025). Державна зрада і колабораційна діяльність: питання кримінально-правової кваліфікації. Науковий вісник Ужгородського нац. ун.-ту. № 4 (91). С. 100-105.
5. Кримінальний кодекс України : Кодекс України; Кодекс, Закон від 05.04.2001 № 2341-III. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2341-14> (дата звернення: 19.02.2026)
6. Малахов, Г.Б., (2024). Правове забезпечення протидії екстремізму. Інформація і право. Вип. №1(48). С. 1-12
7. Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях : Закон України від 18.01.2018 № 2268-VIII. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2268-19>.
8. Світова гібридна війна: український фронт : монографія (2017). За заг. ред. В. П. Горбуліна. К.: НІСД, 496 с.
9. Служба безпеки України. URL: <https://ssu.gov.ua>
10. European Commission. (2024). URL: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/internal-security/counter-terrorism/radicalisation-awareness-network_en
11. ICC Office of the Prosecutor. URL: <https://www.icc-cpi.int/about/otp>.
12. International Criminal Court. URL: <https://www.icc-cpi.int>
13. Ministry of Digital Transformation of Ukraine. URL: <https://thedigital.gov.ua>
14. NATO StratCom COE. (2023). URL: <https://stratcomcoe.org/publications>

References:

1. Bezsusidnia, Yu. V. (2018). Kryminalizatsiia ekstremizmu v Ukraini z metoiu zakhystu natsionalnoi bezpeky [Criminalization of extremism in Ukraine for the protection of national security]. *Visnyk NTUU "KPI"*, 2(38), 101–104.
2. Vasylchuk, Ye. O. (2015). Teoretychni pidkhody do vyvchennia ekstremizmu [Theoretical approaches to the study of extremism]. *Hileia: naukovyi visnyk*, 93, 372–377.
3. Drapushko, R., Minenko, Ye., Zakharenko, K., et al. (2024). Suspilno-politychna stabilnist yak skladova systemy informatsiinoi bezpeky: vyklyky v umovakh voiennoho stanu [Socio-political stability as a component of the information security system: challenges under martial law]. *Filosofski ta sotsialni aspekty suchasnoi osvity i nauky*, 23. <https://doi.org/10.31392/iscs.2023.23.041>
4. Korohod, S. V. (2025). Derzhavna zrada i kolaboratsiina diialnist: pytannia kryminalno-pravovoi kvalifikatsii [High treason and collaboration: issues of criminal law qualification]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*, 4(91), 100–105.
5. Kryminalnyi kodeks Ukrainy vid 05.04.2001 № 2341-III [Criminal Code of Ukraine]. Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy". <https://zakon.rada.gov.ua/go/2341-14>

6. Malakhov, H. B. (2024). Pravove zabezpechennia protyidii ekstremizmu [Legal provision of countering extremism]. *Informatsiia i pravo*, 1(48), 1–12.
7. Pro osoblyvosti derzhavnoi polityky iz zabezpechennia derzhavnoho suverenitetu Ukrainy na tymchasovo okupovanykh terytoriiakh u Donetskii ta Luhanskii oblastiakh: Zakon Ukrainy vid 18.01.2018 № 2268-VIII [On the peculiarities of state policy on ensuring Ukraine's state sovereignty in the temporarily occupied territories in Donetsk and Luhansk regions]. (2018). <https://zakon.rada.gov.ua/go/2268-19>
8. Horbulin, V. P. (Ed.). (2017). *Svitova hibrydna viina: ukrainskyi front* [World hybrid war: the Ukrainian front]. Kyiv: NISD.
9. Sluzhba bezpeky Ukrainy [Security Service of Ukraine]. <https://ssu.gov.ua>
10. European Commission. (2024). Radicalisation Awareness Network. https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/internal-security/counter-terrorism/radicalisation-awareness-network_en
11. ICC Office of the Prosecutor. URL: <https://www.icc-cpi.int/about/otp>.
12. International Criminal Court. URL: <https://www.icc-cpi.int>
13. Ministry of Digital Transformation of Ukraine. URL: <https://thedigital.gov.ua>
14. NATO StratCom COE. (2023). URL: <https://stratcomcoe.org/publications>

Oleksandr Levchuk,

*PhD student of the Faculty of Philology, History, and Political and Legal Sciences,
Nizhyn Mykola Gogol State University*

Current Strategies and Mechanisms to Counter Russian Extremism in the Context of Armed Aggression Against Ukraine

The article presents a comprehensive analysis of the Ukrainian system of counteracting extremist organizations of the Russian Federation, developed in response to the Russian aggression that began in 2014 and escalated into a full-scale invasion in February 2022. The study is based on a broad range of legal acts, official reports, statistical data, and international sources, which together enable a multidimensional assessment of mechanisms aimed at countering state-sponsored extremism—an integrated phenomenon combining military, informational, political, financial, and terrorist components. The article examines the key directions of Ukraine's response: legal instruments, security and defense measures, information strategies, financial restrictions, international sanctions, diplomatic initiatives, and preventive programs. Special emphasis is placed on the role of international institutions and intergovernmental cooperation, which significantly reinforced Ukraine's capacity to oppose Russian extremist structures.

The research demonstrates that the Ukrainian model represents a unique example of countering a state-aggressor that employs extremist organizations as part of its hybrid warfare strategy. The combination of legal, security, and informational tools has substantially weakened the influence of such groups, as evidenced by large-scale statistics on their identification, detention, and prosecution. At the same time, several systemic challenges have been identified, including insufficient interagency coordination, personnel shortages, limited technological resources, and the need to strengthen mechanisms of international legal accountability for Russia's actions.

Overall, the article argues that Ukraine's experience is becoming a benchmark for states confronted with state-organized extremism and hybrid threats. The established counteraction system enhances not only Ukraine's national security but also contributes to the development of the international legal order by demonstrating that the rule of law and global solidarity can effectively oppose extremist practices of aggressive states.

Keywords: *extremism, Russian Federation, hybrid warfare, counteraction, sanctions, information security, state terrorism.*